

Konferencija Kluba je 1979. godine, kao jednu od organizacionih jedinica, konstituisala Stručni savjet, u čijem su sastavu potkomisije za alpsko smučanje, za trčanje i biatlon, Škola smučanja, a 1980. je formiran i Zbor učitelja i trenera. Stručni savjet je sastavljen od trenera Kluba koji vode ekupe i nekoliko članova, bivših takmičara Kluba, koji rukovode komisijama relevantnim za Stručni savjet (Zdravstvena, Sudijska i Komisija za organizaciju takmičenja).

Po formiranju Stručnog savjeta odmah je izrađen program rada, koji je obuhvatio sve jedinice koje objedinjuje Savjet, sa osnovnim zadatkom postizanja vrhunskih sportskih rezultata u smučarskom sportu. Pored toga, izrađeni su osnovni pravilnici koji su regulisali odnose i pravila rada u kompetenciji Savjeta (Pravilnik o radu stručnih kadrova, Pravilnik o takmičarima, Pravilnik o radu Smučarske škole, a kasnije i Pravilnik Zbora učitelja i trenera).

Za vođenje alpske ekipe angažovan je trener A. Pašović, u profesionalnom statusu, a stručni saradnici su mu članovi Kluba, bivši takmičari, u početku D. Šuko i E. Alihodžić, treneri u amaterskom statusu, a poslije treneri i treneri pripravnici M. Zoričić, L. Piksa i Z. Zagorac.

Ekipu trkača vodi trener M. Jeftović sa trenerom pripravnikom M. Samardžićem, a u novije vrijeme u radu učestvuje i trener A. Sinanović.

Stručni rad sa takmičarima izvodi se po savremenim principima treniranja, što podrazumijeva permanentan rad u toku 365 dana koliko traje godišnji ciklus treniranja i takmičenja. Rad se odvija po blagovremenoj izrađenom programu i planu, koji na prijedlog Stručnog savjeta usvaja Predsjedništvo Kluba i, na osnovu iskazanih potreba i realnih mogućnosti, utvrđuje finansijski plan za ovaj dio aktivnosti u Klubu u toj godini.

Godišnji program treninga predviđa izvršavanje svih zadataka koje zahtijeva godišnji ciklus rada, od ljekarskih pregleda, periodičnih testiranja funkcionalnih i psihofizičkih (sportskih) sposobnosti, do izvođenja treninga na glečerima u inostranstvu (u vrijeme kada u nas nema snijega) i zimi na Jahorini.

Akcije na snijegu podrazumijevaju prethodnu programiranu takozvanu suvu pripremu, koja se odvija na otvorenim atletskim terenima, na planini (logorovanje ili jednokratni treninzi) i u salama, pri čemu se primjenjuju sredstva savremenog treninga, od futinga do

akrobatike i rada sa tegovima. Saradnik na ovim treninzima je specijalista za ovu vrstu treninga trener A. Danišić.

Realizacijom navedenih zadataka želi se postići tačno utvrđeni cilj: probiti se sa jednim ili više takmičara u jugoslovenski takmičarski vrh, koji je u ovom trenutku u alpskom smučanju vrlo visoko, jer je to istovremeno i svjetski vrh.

Sva takmičenja na kojima učestvuju takmičari Kluba, od opštinskih do saveznih, odnosno međunarodnih, predstavljaju metod i sredstvo da se postigne navedeni cilj. Jer, gledano sa tog stanovišta, republički prvak ne mora da ima veće značenje (izuzev lokalnog prestiža i statističke vrijednosti) ako je taj prvak bez ikakve konkurenčije u svojoj kategoriji, a nije potencijal koji može da postigne više.

Na bazi ovakve stručne politike, u alpskom smučanju za dvije godine rada je izrastao takmičar saveznog ranga u disciplini smuka R. Brdar (juniorski prvak Jugoslavije i trećeplasirani u seniorskoj konkurenciji), koji je stalni član seniorske reprezentacije Jugoslavije u smuku.

Na samom početku rada u ovom periodu utvrđen je i primijenjen princip koji inače vlada u vrhunskom sportu (osim u smučanju do nedavno): član takmičarske ekipе može biti samo onaj smučar (od pionirske do seniorske kategorije) koji u treninzima i takmičenjima pokazuje da raspolaže potencijalima koji, po ocjeni stručnog štaba i uz verifikaciju Stručnog savjeta, mogu i dalje da se razvijaju, odnosno da ima dovoljno talenta i ostalih relevantnih predispozicija.

U uskoj vezi s ovim principom je proces selekcije koji se primjenjuje u radu sa takmičarima. Naime, u Klubu postoji Smučarska škola kao stalni oblik rada, Škola se održava u vrijeme školskog raspusta u 4 smjene po 7 dana i kroz nju prode oko 250 pionira i pionirki uzrasta od 7 do 11 godina. Polaznici Škole prethodno prolaze kroz test fizi-

čkih sposobnosti, koji se organizuje za nekoliko stotina kandidata (500–600) dobijenih javnim konkursom.

Nastavu na ovoj školi izvode, na osnovu utvrđenog i usvojenog nastavnog programa, smučarski učitelji, članovi klupske Zbora učitelja i trenera koji okuplja oko 30 članova (svaki član mora imati položen ispit za smučarskog instruktora, učitelja i trenera). Svi članovi Zbora su uniformisani (jedinstvena uniforma za cijelu Jugoslaviju), a za cijelokupni stručni rad u vezi s izvođenjem nastave na Školi stara se ovaj Zbor.

Smučarski kursevi koji se organizuju u klupskoj školi služe za odabiranje najtalentovanih pionira, koji se poslije završene obuke, a na osnovu zajedničkog mišljenja njihovih nastavnika – smučarskih učitelja i klupskih trenera – kompetentnih za ovaj problem – uvršćuju u pionirsku takmičarsku ekipu.

Istom selekcijom se odvajaju kandidati za ekipu u smučarskom trčanju. Međutim, osnovni oblik selekcije za ovu disciplinu ostvaruje se preko nekoliko punktova koji se nalaze u Hadžićima, Crepoljskom, Trebeviću, Trnovu i Kalinoviku.

Upravo se čine napori da se u Klubu aktivira i ekipa u skokovima, s obzirom na stvaranje povoljnih bazičnih uslova za razvoj ove discipline (izgradnja skakaonica u okviru ZOI).

Dr Jovan Jankelić

Šezdesetak takmičara i takmičarki svih uzrasta čine klupske alpske timove. Odnos muškaraca i žena je 2:1, što je dosta zadovoljavajuće u odnosu na nekadašnju masovnost smučanja među ženskom omladinom. U cibinjskoj ekipi prisustvo djevojčica je i nešto izraženije.

Po kvalitetu, žene nešto više od muškaraca zaostaju za jugoslovenskim vrhom, što je, prije svega, posljedica izuzetno brzog napretka sadašnje generacije jugoslovenskih reprezentativki, koje su se munjevito probile u svjetski vrh.

Koje su današnje uzdanice Smučarskog kluba Sarajevo?

— Brdar bi bio najjači po liniji smuka. Međutim, on nije najjači čovjek što se tiče tehničkih disciplina. Predrag Zorićić je, mislim, trenutno jači, a tu je i Slaven Isaković, pa će se među njima voditi borba za primat u tehničkim disciplinama — odgovara trener Ajdin Pašović. — Inače, sva trojica su sposobni za rezultate oko 20. mesta u Jugoslaviji u tehničkim disciplinama. Što se tiče smuka, Isaković nešto zaostaje. Robert Brdar je u reprezentaciji, olimpijski kandidat, a Zorićić je sigurno među deset najboljih u zemlji. Mislim da se Zorićić može probiti i negdje do petog mesta u Jugoslaviji. Od mlađih koji

dolaze, tu su Pašović, Šljivić, a uz njih se još drži Buturović.

Sarajevo s 14. zimskim olimpijskim igrama dobija najbolje uslove za spust u zemlji, tu su jedine spust staze u Jugoslaviji. Perspektive?

— Već smo pokušavali da i među ostalim takmičarima razbijemo famu spusta, brzine, skokova, ali još uvjek nemamo pravih uslova za kompletan trening. Predušlove za probaj u spustu na jugoslovenskom planu zaista ćemo imati, izvanredne, i ako bude toliko upornosti koliko danas ima da se uzdigne, recimo, bob, najjači jugoslovenski klub u spustu bili bismo za tri — četiri godine.

Robert Brdar već ima titulu juniorskog šampiona Jugoslavije, treći je u seniorskoj konkurenciji, ali cilj je nastup na 14. zimskim olimpijskim igrama?

— Robert još uvjek ima ogromne rezerve što se tiče tehničkog plana, a fizičkom pripremom možemo biti zadovoljni. Pretpostavljam da će u Sarajevu nastupiti dvojica spustaša. U Jugoslaviji sad su ih trojica izjednačenih, Puhalj, Pleteršek i Brdar. Dakle, treba biti prvi ili drugi, što nije lako, ali nije ni neostvarivo — kaže prvi bosanskohercegovački smučarski olimpijac Ajdin Pašović.

Klupska tradicija začeta je na trkačkim skijama i Klub je dao čitave generacije republičkih šampiona u klasičnim disciplinama, pobjednika velikih takmičenja, kao što su „Čičin memorijal“ i „Igmanski marš“, a najveći uspjeh ostvarila je Katica Šporer osvajanjem titule juniorske šampionke Jugoslavije.

Krajem šezdesetih godina kriza je zahvatila trkačku sekciju, izostala je značajnija podrška, i aktivnost je desetak godina potpuno zamrla. Danas se rada novā generacija trkačkih šampiona.

— Krenuli smo s mlađim kategorijama — kaže trener trkača Milovan Jeftović. — Uspjeha ima i u samom smo republičkom vrhu u konkurenciji mlađih takmičara. Međutim, finansijski problemi mogu se javiti kao osnovna prepreka na putu daljeg razvoja ove perspek-

tivne generacije.

Smučarsko trčanje je u neku ruku „žrtva“ nagle popularnosti alpskog smučanja. U gradu je vrlo teško naći mladiće i djevojke koji žele da se bave ovim, prije svega, zdravim sportom. No, u područnim sekcijama interesovanja ne manjka, pa ni talenata, čije početno oduševljenje smučarskim trčanjem vremenom sazrijeva u istinsku ljubav i rezultate vrijedne pažnje.

Primjetna je i nesrazmjeru između interesovanja muške i ženske omladine za smučarsko trčanje. Djevojčice se ovim sportom bave jedino u sekcijama u Trnovu i posebno Pazariku.

Sve u svemu, stotinjak klupskih trkača i trkačica potencijal su kome vrijedi posvetiti veću pažnju.

Od 1958. godine, kada je prvi put počela sa radom klupska Škola smučanja, prošlo je, evo, 25 godina. Škola je ranije radila u tri, a u posljednje vrijeme radi u četiri smjene. Uzme li se kao prosjek da oko 200 dječaka i djevojčica godišnje završi Školu, dove se do cifre od 5.000 školovanih smučara i smučarki. Naravno, tome treba dodati i stotine drugih kurseva po školama, selima, u klupskim domovima na Crepoljskom, Trebeviću, od 1927. do 1958. godine, da bi se dobila kompletnejša slika o klupskom doprinosu populizaciji smučanja i iz ovog ugla. Stručni pristup radu s najmladima, u tijesnoj saradnji s Fakultetom za fizičku kulturu, najznačajnije je izvorište i generacija šampiona koje je Klub odgojio u proteklom periodu, današnje generacije i generacija koje dolaze.

Brojna su i imena ljudi koji su dali značajan doprinos u radu klupske Škole smučanja: Nikola Zagorac, Rajko Tepavčević, Pero Lukić, Šaćir Drinjak, Ragib Hasečić, Muhamed Fazlić, Dževad Fazlić, Hrustem Isaković, Vladan Šušnjar, Branko Ivanić...

Nosioci današnje aktivnosti Škole su: Nikola Zagorac, Hrustem Isaković, Mirsad Nalo, Muhamed Nalo, Boro Vranić, Lelo Pišta, Amir Ibrahimović, Vesna Karić, Aleksandar Danišić, Slobodanka Barišić, Semir Sarajlić, Srđan Marić, Muris Pozderac i nezaobilazni doktori Fahrudin Kulenović i Nedžib Kapidžić, koji se godinama brinu o zdravlju dječaka i djevojčica.

Klupske objekte na Jahorini, Dom „Mladost“ i ski-lift, osnovni su finansijski izvor za bogate aktivnosti Smučarskog kluba Sarajevo tokom cijele godine. U 23 sobe Doma smješteno je 70 kreveta, a tokom zimske sezone ostvarju se oko 5.000 pansiona. S obzirom na inače pristupačne cijene, stav je Kluba da niko u „Mladosti“ nema popusta, pa ni članovi, koji jedino imaju prednost prilikom rezervisanja smještaja.

Za zimskih mjeseci dnevni život buja na obližnjim smučarskim terenima, a prijatelje večeri provode se uz zvuke muzike u diskoklubu ili uz džu-boks, a ljeti, pored beskrajnih prostora za uživanje u šetnji, gostima su na raspolaganju igrališta za košarku, rukomet i odbojku, što je privlačan ambijent za mnoge sportske ekipe, koje ovdje obavljaju ljetne pripreme.

Klupski ski-lift najjeftiniji je od svih sličnih

objekata na Jahorini. Kapacitet mu je 600 smučara na sat, a u toku jedne sezone na njemu se obavi oko 265.000 vožnji. U sezoni u klupskim objektima na Jahorini zaposleno je 15 ljudi, a tokom cijele godine za prijatan boravak gostiju brine se 8 stalno zaposlenih, na čelu s uprnikom Slavkom Krištom, koji je tu već sedamnaest godina. Godinama na Jahorini su i Abid Spahija, Behija Suljević, Naila Fidahić, te rukovalac ski-lifta Mirkko Kovačević, koji je rekorder po profesionalnom stažu u Klubu.

U klupskim prostorijama u gradu, u svako doba dana, evo već više od deset godina, sačekajuće vas čika Mile Ružić, tehnički sekretar Kluba. U ovim skromnim prostorima najživljije je ponedjeljkom, kada se redovno održavaju sastanci klupskega Predsjedništva, ali ni ostalim danima ne manjka živosti, koje je iz dana u dan više s približavanjem smučarske sezone.

od takmičenja seoske omladine do zoi

Snaga jednog sportskog kolektiva je u njegovim članovima, u njihovoј ljubavi prema sportu, sposobnosti da idu ukorak s vremenom, spremnosti da grade i organizuju, uzdižu generacije mlađih smučara i smučarki u tradiciji čistote sporta i zajedništva. Upravo to je ono čime je obilježeno proteklih pet i po decenija Ski-kluba, Sarajevskog smučarskog kluba, odnosno Smučarskog kluba Sarajevo.

Na organizacionom planu Klub je učinio najkрупnije korake na utemeljenju tradicije smučarskog sporta u Bosni i Hercegovini. Od prvih takmičenja na Jezeru, Betaniji, i Crepoljskom, sreskih prvenstava seoske omladine, preko brojnih republičkih prvenstava, prvenstava Jugoslavije, utemeljenja tradicije „Igmanskog marša”, do Evropskog i Svjetskog kupa i budućih 14. zimskih olim-

pijskih igara, klupski aktivisti davali su, daju i davaće nesebičan doprinos krupnim smučarskim i ne samo smučarskim koracima napred.

— Skoro svī stariji, iskusni članovi Kluba danas su uključeni u pripreme takmičenja na 14. zimskim olimpijskim igrama, značajan broj ljudi iz Kluba rukovodioci su takmičenja po disciplinama i praktično nosioci sportske organizacije Igara — kaže Radostlav Džodžo, danas predsjednik Odbora za sport Organizacionog komiteta 14. ZOI.

Uostalom, nije nimalo neskromno reći da je dugogodišnjim upornim radom upravo ovaj klub najviše doprinio i razmišljanjima o organizaciji olimpijskih takmičenja u Sarajevu.

Kada je oktobra 1980. godine, poslije Konferencije Smučarskog kluba Sarajevo, između ostalih, izabrana i Komisija za informisanje i propagandu, ova djelatnost oživjela je na znatno širem planu. Smatralo se da će intenziviranjem ovih aktivnosti Klub biti bolje i pravednije predstavljen široj javnosti, da će članstvo i prijatelji Kluba biti znatno više informisani, te da će se privući novi članovi i iz anonimnosti izvući vrijedni aktivisti koji godinama doprinose razvoju ne samo Kluba nego i smučarstva uopšte u Sarajevu i Bosni i Hercegovini.

U cilju što širog informisanja članstva, prijatelja Kluba i drugih o aktivnostima Kluba, pokrenuto je izdavanje „Biltena”, koji se štampa u novinskoj tehnici i besplatno dostavlja na kućnu adresu svim zainteresovanim. Prvi broj štampan je u 400 primjeraka novembra 1980. godine i do kraja 1982. izdato je šest brojeva. Problematika koju razmatra „Bilten” je vrlo široka. Redakcija se u svakom broju obraća čitaocima redovnim komentarom o najaktuelnijim pitanjima u Kluzu. Permanentno se informiše o aktivnostima Predsjedništva i Komisija, rezultatima sa takmičenja, kalendaru međunarodnih i domaćih takmičenja, Školi smučanja, priprema takmičara, radu Zbora učitelja i tre-

nera, a uvedene su i rubrike „Likovi naših entuzijasta” i „Portreti takmičara Kluba”. Tiraž se „popeo” do 500 primjeraka. Članovi Redakcije su B. Komljenović, A. Novak, L. Markić, S. Brudar i A. Pašović.

Komisija je ponovo pokrenula akciju na organizovanju Fototeku Kluba. Angažovan je Duško Bošković kao stalni snimatelj svih aktivnosti Kluba. Fotosi se evidentiraju u albumima uz sve potrebne informacije o mjestu, datumu, aktivnosti i licima na fotografiji, pa se uz šifru iz arhiva filmova mogu naručiti i fotografije. Poslije rata Gojko Sikimić i Đoko Kočović sa velikim trudom i pažnjom sredili su nekoliko albuma, ali je taj posao poslije 1965. godine napušten, tako da je sada veoma teško identifikovati ogroman broj fotografija koje ni na kakav način nisu označene.

Član Komisije za informisanje arhitekta Duško Mandić kreirao je, odnosno osvježio modernim dizajnom predratni znak Kluba koji je popularno nazvan SSK (es-es-ka), a Komisija je organizovala izradu značaka i naljepnica sa novim znakom.

Poseban uspjeh Komisije, u saradnji sa saradnicima Stručnog savjeta, je štampanje „Pri-

ručnika Smučarske škole", koji je našao na opšte dopadanje i veoma pozitivne ocjene. Svaki polaznik naše Škole, a to su pretežno pioniri, omladina i cicibani, besplatno dobija „Priručnik" da bi se upoznao s elementarnim značenjima iz smučarstva, ponašanja na terenima, uspinjačama, ski-liftovima, nešto više saznao o izboru i čuvanju opreme, prvoj pomoći, kao i smučarskim organizacijama. Namjera je Komisije da se štampa „Udžbenik Smučarske škole" sa metodskim nastavnim jedinicama koje se drže za vrijeme kurseva.

Komisija je organizovala štampanje diploma za Školu i razna takmičenja, biltena sa izvještajima sa takmičenja koja organizuje Klub, memoranduma sa novim znakom, plastificiranih legitimacija za takmičare, letka za reklamiranje servisa Dom-a „Mladost" i Smu-

čarske škole. Od par stotina dijapositiva izabrana su četiri motiva s Jahorine i naručene razglednice u koloru u tiražu od 30.000 primjeraka. Skromni prihodi Kluba i minimalna pomoć zajednice onemogućavaju veća ulaganja u obuku takmičarskog tima i nabavku opreme, pa je Komisija predložila da se na Jahorini postave stalne čelične konstrukcije za reklamne panoe, koji bi se izdavali pod zakup privrednim organizacijama. Na taj način bi se mogla obezbijediti dopunska sredstva za angažovanje novih stručnih kadrova i kompletniju aktivnost takmičarske ekipe.

Komisija je predlagala Predsjedništvu Kluha dugoročni program, široko zahvatajući i aktivnost izvan svojih okvira, u želji da se mobilise članstvo na korisnim poduhvatima. Pose

bno se insistiralo na uvodenju u programe Smučarske škole i ideološkopolitičkog vaspitanja, da se njeguje bratstvo i jedinstvo, drugarstvo i zajedništvo, da se mlada generacija što bolje upozna s našom društvenom stvarnošću i ulogom fizičke kulture u razvoju našeg samoupravnog socijalističkog društva. Prostorije Kluba su skučene i nefunkcionalne, a u finansijski kriznom trenutku u dnevnom terminu izdate su pod zakup privrednoj organizaciji „Sarabit“, koja se ni na koji način ne da iseliti. Da bi se, pored izvršavanja službenih dužnosti, mogao razvijati i društveni život članova, bilo bi potrebno ili obezbijediti nove prostorije (zamjenom ili prodajom) ili izvršiti temeljitu rekonstrukciju postojećih. Komisija je izradila projektan zadatak, a arhitekta D. Mandić je spremam da se prihvati projektovanja, ukoliko se nađe rješenje i sredstva.

Ideje i prijedlozi ne manjkaju. Ima ih dosta, skromnih i lakše izvodljivih, ali i onih ambicioznih, usmjerenih da se obezbijede sredstva za troškove takmičarskog tima i angažovanje novih trenera, kao i onih da se članovi zabave, pa i direktno korisnih za širu zajednicu.

Prilikom priprema za Olimpijadu posjećeno je dosta šume i gdje nije baš toliko trebalo. Bilo bi korisno pokrenuti dugoročnu akciju za sistematsko pošumljavanje na onim mjestima gdje to neće smetati smučarskim stazama, urediti staze za smučke sa gusjenicama za ljetnje atraktivno produžavanje sezone smučanja, urediti jednostavnu malu skakalicu na Jahorini, razmjenjivati takmičarske ekipe sa klubovima iz alpskih zemalja, sistematski školovati nove učitelje i trenere i specijalizovati ih u najpoznatijim centrima, pokrenuti izdavanje časopisa koji bi tretirao problematiku iz svih zimskih sportova... Za sve ovo i niz drugih akcija treba mnogo upornih entuzijasta, ali i sredstava. Iako se oni prvi ne mogu baš lako naći, ima ih, ali sredstva je vrlo teško prikupiti. I sredstava ima, ali za njihovo pribavljanje treba daleko više snalažljivosti, vještine i beskrajnog strpljenja, vremena i upornosti.

Proslavljati pedeset i pet godina postojanja veliki je ponos i značaj i za neuporedivo veće klubove i gradove. Utoliko nam je draže konstatovati da su u relativno malom Sarajevu između dva svjetska rata postojali ljudi širokih pogleda, zaljubljeni u svoj grad i njegovu divnu okolinu, koji nisu žalili truda i vremena da pristupe i savladavanju nepoznatih sportova. I sa neznatnim sredstvima gradili su domove i sportske objekte i dovodili učitelje čak iz daleke Norveške i bliže Slovenije da se obuči domaća omiljena i stvore sopstveni kadrovi. A danas, evo bogate žetve koju su ti nesebični trudbenici posigli, danas imamo i Fakultet za fizičku kulturu, a sutra na našim planinama i sa našim kadrovima imaćemo Zimske olimpijske igre!

Borislav Komljenović

vječiti mladići

U Klubu su decenijama, dvije, tri, pa i više, a i danas se sreću na Jahorini češće nego neki mladići. No, najživljje je u „Mladosti“ kad se krajem sezone okupe na svom tradicionalnom takmičenju „Čigijev memorijal“.

Klupski veterani prednjače, ali dodu tад на Jahorinu i nekadašnji ljuti rivali, sa smučarskih staza iz Zenice, Tuzle, Travnika, Banja Luke, iz ostalih sarajevskih klubova.

Najstariji među njima je 71-godišnjak, mada bi se za Jakicu Kamenjaševića, po stasu i glasu, prije moglo reći da pripada osobenoj vrsti vječitih mladića.

Kako to izgleda kad se okupe na kraju sezone?

— Tu smo mi na Jahorini iz dana u dan, učestvujemo u organizaciji svakog takmičenja, a to na kraju dode mu kao najveće zadovoljstvo — odgovara Kamenjašević. — Na stazi se grize kao u najboljim danima, pogotovo u srednjim kategorijama, između 40 i 50 godina. Ima i treme, i te kako. Nije ništa neobično kad od nekog takmičara prije starta čujete: „Jao, imam veliku tremu, u grupi sam s Acom Boškovićem... Dabom...“

A, vozi se punim srcem u tim trkama s okusom prohujale mladosti, sa pionirima kao sudijama, onim istim dječacima kojima baš veterani sude na njihovim prvim takmičenjima. Nakon trke, poslije priyatne takmičarske jeze, neki tek ulaze u formu — za stolom, prepričavaju se utisci s takmičenja ovih sadašnjih i onih dalekih na koje nikada neće pasti veo zaborava.

Susret generacija: Radostav Đožo, Jakica Kamenjašević i Boban Ilić

Moglo bi se ponešto i promijeniti u tim njihovim takmičenjima, nešto s terminom, jer voze na kraju sezone, po najtežem snijegu, pa i u kategorizaciji, jer nije svejedno da li će se u istoj grupi nalaziti takmičari sa šezdeset i sedamdeset i nekom godinom. No, to su već sitnice u odnosu na svo zadovoljstvo zajedničkog druženja i prebiranja po dragim uspomenama.

U „Mladosti“ se tad „otkrivaju“ i male tajne o neprolaznosti, sportskoj mladosti, koja u njihovom slučaju sa godinama, izgleda, i nema baš velike veze. Evo i formule Jakice Kamenjaševića za zavidnu formu u sedamde-

setim:

— Univerzalan rad, prije svega. Ja kopam, samo što ne orem, jer nemam konja i rala, ali kopam drugima temelje, kopam baštę, trčim, vozim bicikl, plivam svaki drugi dan, skijam, takođe, svaki drugi — treći dan, idem na pijacu, perem suđe. Jednostavno, nema posla od kojeg bih pobegao.

Koliko još decenija na skijama?

— Kad me to pitaju, ima već dugo kako odgovaram: još jedno dvadeset — trideset godina i biće dosta.

baš je dobar čigi bio

Bio jednom jedan Čigi, živio je i prerano posustao u životu. Visoko se penjao po Jahorini, Treskavici, Crepoljskom, prvo s drugovima, sa rajom s Mejtaša, potom sa sportistima takmičarima. Smučar je Čigi bio, i golman u Sarajevu, pa gimnastikom se bavio, učio djecu na logorovanjima na Boračkom jezeru, u Zaostrogu i drugdje kako se sport voli i drugarstvo kako se gaji, ljudi kako da žive u ljubavi.

Tako je postao Čigi. Veliki reporter o njemu napisao reportazu u kojoj reče da je poznao Čigiju petnaestak godina a nije znao njegovo pravo imo. Samo Čigi, ništa više. „Čigi sa lijeve strane“, iz kluba u kome je dočekivao i ispraćao sve goste, pozivao ih na Jahorinu i otkrivaо njene ljepote kad je do njih teško bilo doći, odvodio tamo i književnike, pa profesore da vide, te djeci u školi da kažu šta tamo ima, kako je disati na „ljepotici“ i da će domovi i hoteli biti, ne može ljepota proći bez čovjeka.

Nema više reportera, nema Čigija. Umro je, tri godine i nešto duže tome imo.

Umorio se od dobrote i sporta, od obaveza koje je sebi nametnuo.

Školu je završio da djeci prenosi sport u najljepšem njegovom svjetlu, instruktor za smučanje je bio, i još je Čigi imao teškoće u životu koje drugi otkrili ne mogu kad s njegovim srcem ne žive. Posustao je tražeći drugi posao, išao ulicama Sarajeva, navraćao u „Istru“ da odšuti svoje.

Jovan Babić — ČIGI

Jednom je omladina krenula na Tjentište, seminar o sportu, o tome kako da što više mladića i djevojaka bude zdravih, snagu da imaju, u životu srećni da budu. Povelj i Čigija, koga bi drugog. I tamo Čigi odradi svoje, pa kad su kući krenuli, svi zajedno, Čigi iznemogao, u Foči, u bolnicu su ga prevezli mladići i djevojke, krv mu dali, sve su Čigiju nudili, i on je njima poklonio sebe. Nije pomoglo.

Humka je nastala na groblju, reporter je In memorijam napisao. Humka ne samuje, svjeće sportisti i raja donose.

Čigija nema, ostali su sportisti, ostale su uspomene. Sjećanje na Čigija nešto je drugačije nego na druge ljudе.

Sastali se mladići i ozbiljni ljudi, djeca i učenici u Smučarskom klubu Sarajevo pa se dogovorili da sačuvaju uspomene na učitelja i ljubimca, da produže stazama kojima je on hodio.

Memorijal čemo osnovati, govorili su, da bude kako je on želio. Svi čemo na Jahorinu krenuti toga dana, povešćemo djecu, omladinu, mnogo da nas bude, amatere, nači čemo novac, daćemo sami, pa neka bude i takmičenje, sa sudijama, vrijeme da se mjeri, pobednici neka se znaju, poslije čemo sjesti, ispričati se i ponešto o Čigiju reći, sportske uspomene probirati,

— Hoćemo li i možemo li tako?

— Možemo!

Počelo je. Otišli na Jahorinu Baja Jankelić, Braco Kosovac, Dane Maljković, Jakica Kamenjašević, Aco Bošković, Dževad Fazlić... Takmičenje je bilo. Memorijal je održan. Stotine njih od šest godina pa gore, i staraca je bilo, baš kako je Čigi želio. Džodžo Radislav, Osman Hadžić, Boro Erbez, Aco Bošković, i Tiho, Slavko Potkubovšek, Miloš Janjić, potom mladići i djeca Miron, Koka, Isaković, Šaćir... Vrijeme, rezultat? Pobjedili su, svi!

Kasnije su sjedili i pričali.

— Jedne godine, davno je bilo, koju godinu iza rata, podemo mi na Boračko jezero. Ne-ma se mnogo, poneki šator. Razleti se Čigi, šta čemo za slamu, na čemu čemo spavati, ko će nam kuhati... pa nađe sve i odu djeca, odu i mladići, Hruba i drugi, mnogi nauče plivati i zajednički živjeti.

Druga je priča bila s Jahorine:

Slavko Pantić, bokser i smučar, čovjek golema izgleda, ni Krizmanić ga na ringu nije mogao oboriti, a Jahorinu je sa Čigijem uzduž i poprijeko hiljadama puta prešao, sjeo u dom poslije vožnje, a krv sportska ne da mira.

— Hoćemo li „trule kobile“? — pita neko.

Skoće Braco, Slavko, drugi izrasliji. Čigi ih zagleda i smješka se, bacaju se, snaga puca, vika i ... jauk. Slavko je „Trulom kobilom“ slomio nogu. Samo je neki mjesec prošao, opet je bio na Jahorini, ne može se lom od ljubavi odvojiti, i od ljepote.

Dva puta je Memorijal bio. Za koji dan će treći. Sve je spremno. Dogovorili se, nema novaca, sarni će uplatiti po deset hiljada starih, plati pa učestvuj, nije to obično takmičenje, mi smo amateri i ljudi, to što se mjeri vrijeme, u redu, biće rezultata, doći će svi, tako su se dogovorili, Radoslav je organizovao po kategorijama, bože moj, doći će Slavko sa svoje tri kćeri, najmlada mu još ni do pasa nije, na Jahorini je svake sedmice, vozi pored oca i stalno ga pita ko je taj Čig bio, baš je neki dobar čiko kad je Jahorinu

izmislio i da i ona tamo ide. Doći će i Miloš sa djecom, profesor sa učenicima, Braco i Baja, pa onda radnici iz onih preduzeća, novinari, raja sa Mejtaša, studenti što se spremaju da im Jahorina poziv bude, oni kojima je rekreacija omiljela, doći će i drugovi iz FIS-a koji su vijek proveli sa Jovanom Bačićem Čigijem.

Adil HAJRIĆ

„Oslobodenje“ 29. marta 1976.)

da im vrijeme smučarski trag ne zamete

Generacije i generacije, hiljade i hiljade smučara i smučarki, nebrojene akcije i takmičenja čine jedinstveni mozaik od pet i po decenija najstarijeg smučarskog kolektiva u Bosni i Hercegovini. U sve te godine ugrađen je nemjerljiv entuzijazam, ljubav prema sportu i, prije svega, druženju, bezgraničnom druženju...

Ali i vrijeme čini svoje, odnosi. Dosta je i onih koji su u tih pet i po decenija, po kamčak slagali sjajni mozaik, a da ove stranice

neće pročitati, onih koji nisu dočekali olimpijsku sadašnjost Sarajeva. Pa, da im vrijeme smučarski trag ne zamete, da pomenemo neka od tih dragih imena: Grujo Samardžić, Duško Kršmanović, Desa Kalember, Edo Kalember, Drago Cvjetić, Drago Rubić, Anton Cindrić, Mladen Sušić, Pero Scipioni, Miro Tabori, Jovan Babić, Čedo Lučić, Vahid Lalić, Srbo Mičić, Hidajet Saračić, Sreten Sušić, Bogdan Todorović, Mica Dopuda, Ibrahim Memišević, Predrag Dajić, Božo Pokrajčić...

skokovi od juče i za sutra

Kao što je poznato, u Sarajevu su prije rata postojale tri smučarske skakaonice, na Palama, Crepoljskom i Jahorini. Tada se već započela tradicija smučarskih skokova u čemu su veoma značajnu ulogu odigrali članovi Skikluba.

Poslije rata, osnivanjem Smučarskog kluba Sarajevo, formirana je i Skakačka sekcija. U to vrijeme nije bilo specijalnosti u današnjem obliku, pa su alpski smučari vozili spust i slalom (veleslaloma još nije bilo), a iz redova alpskih vozača regrutovani su i skakači. Trenera nije bilo i u cijeloj zemlji je bilo

možda, desetak školovanih skakača. Rezultati na skakaonicama zavisili su od dobre smuk-vožnje, hrabrosti, pa tek onda tehnike. U našem klubu za skokove su se opredijelili i neki trkači koji su se takmičili u klasičnoj kombinaciji.

Prvo propagandno takmičenje održano je na skakaonici na Brusu (25 m), a od skakača SK Sarajevo sudjelovali smo Zvonko Stepanek, Milan Koč, Boro Đurčić i ja, a iz Smučarske sekcije "Željezničar" Zahirović, Bošković, Krajnović, Memišević, te iz Armijskog doma Štok i Slokar. Na ovoj skakaonici odr-

žano je još jedno takmičenje, a skakaonica se poslije takmičenja više nije koristila zbog nedostatka snijega. Na vrhu Trebevića, pored planinarskog doma Željezničara, koji je kasnije izgorio postojala je mala skakaonica (do 20 m) i na njoj su održavani treninzi i jedno takmičenje. Na tom takmičenju, pored prethodno imenovanih nastupili su još Zagorac, Ferhatbegović, Džodžo, Ljutika i jedan vojnik.

Na Jahorini su u to vrijeme postojale tri skakaonice, dvije umjetne i jedna prirodnja. Skakaonica od 25 metara bila je kod Armijskog doma, velika 45-metarska na sadašnjoj trasi žičare „Poljice“ i mala iznad doma „Šator“. Zvanična takmičenja održavana su od 1948/49. na velikoj skakaonici, pa su obje male bile zapuštene, a kasnije su i propale. Istina, skakaonica od 25 metara adaptirana je za jedno od kasnijih takmičenja.

Tada se na Jahorinu dolazilo „čirom“ do Pala, pa pješke put planine. Kako su mnogi od nas vozili više disciplina (slalom, spust, skokovi), nosili smo i po tri para smučki. Kad se još doda hrana, cipele, i ostale „sitnice“, bilo je to i do 40 kilograma po jednom čovjeku. No, vratimo se skokovima.

Početkom pedesetih godina išli smo na training na Planicu, Zagorac 14 i ja 5 dana. Training je vodio Leif Hojseter iz Norveške, a bili su prisutni svi najbolji jugoslovenski skakači. Nikola Zagorac je znatno napredovao poslije ovog treninga i kasnije je bio gotovo nepobjediv u konkurenciji bosanskohercegovačkih skakača.

S ponovnim oživljavanjem aktivnosti u Sarajevskom smučarskom klubu svi skakači Željezničara prešli su u naš klub, a pojavili

su se i novi članovi (Ljutika, Emil Novak, Drinjak i drugi). Bošković se posvetio alpskim disciplinama, ja sam preselio u Zenicu, Krajnović, Memišević, Ferhatbegović, Stepanek i još neki prestali su skakati. Održano je i poslije nekoliko takmičenja, od kojih su neka obrađena na prethodnim stranicama. Ali, aktivnost je vremenom postepeno zamrla, skakaonice su propale i uslijedila je prilično duga pauza, u kojoj su kasnije smučarski skokovi nastavili da žive u drugom kraju Republike, na Vlašiću.

Sarajevo je sada dobilo dvije prekrasne olimpijske skakaonice na Igmanu, pa i mi u Klubu pokušavamo da oživimo tu lijepu i nadasevnu atraktivnu smučarsku disciplinu. Pri Klubu je nedavno formiran štab za skokove, čiji se prvi rezultati s nestrpljenjem očekuju.

Aleksander Novak

JAHORINOM UZDUŽ I POPRIJEKO PRVIH PORATNIH GODINA

nezaboravni domaćin jakica

Jahorina je danas veliko gradilište i smučarski namjernici uskoro će imati na raspolaganju veći broj objekata za udoban smještaj. Neposredno poslije oslobođenja, kada se naš smučarski sport uz pomoć nekoliko (tada još mlađih) veterana koji su zapamtili i predratne jahorinske nestaluke obnavljao, na Poljicama su dominirala dva objekta: velika zidana zgrada Doma JNA i prostrana ali „šuplja” baraka za potrebe domaćih smučara – takmičara i raznih kursista. Nenadmašni domaćin iz tog vremena bio je upravitelj Doma JNA Jakimir – Jakica Kamenjašević, čuvan kao bokser, a nezaboravan kao drugar i savjetnik u planini. Hvala mu na mnogočemu.

Kada je mogao, Jakica nas je primao u Dom JNA, tada dosta ekskluzivan objekat, i uz

jastuk i čebe dodavao nam sikkircu pokazujući pravac u kojem se smije nasjeći naramak drva za pećicu u sobi u kojoj smo po dvojica spavaljali na dvospratnim gvozdenim krevetima. Tamanili smo tada ustast kozje meso u svim varijantama, jer je to bio period likvidiranja te sorte, a promrzlim momcima sa skromnom opremom Jakica je otkrio i jedan od pristupačnih načina „pojačane ishrane”: u vreo čaj dodavao bi supenu kašiku masti i tvrdio da to daje posebnu snagu. Imao je pravo. Nije bilo ukusno, ali je obavljalo posao.

Sve se promijenilo, čini nam se da je Jakica ostao mlad kao i tada. Njegova uspravna atletska silueta i danas je neizbjegli sastavni dio pejsaža na smučarskim borilištima.

antonov „remont” u rancu

Već odavno, na žalost, među nama nema jednog od najsimpatičnijih pratilaca poslijeratnog smučarskog karavana koji se pješke, sa tovarom smučki i „ruksaka” na ramenima redovno kretao, prvo prema Trebeviću a zatim ka Jahorini i Bjelašnici – dragog univer-

zalnog majstora Antona Cindrića.

Njegovo ime nije nam ostalo u pamćenju zbog nekih posebnih sportskih podviga.

Nije ih „Cindra” ni pravio ni priželjkivao.

Pripadao je, kao i mnogi drugi, onoj skromnoj četi pregalaca koji uređuju staze, „kontrolišu“ daljinske trkače duboko u šumi, pri ruci su u svemu, a ne traže nikakvo priznanje. Sve što je „Cindra“ radio bilo je korisno, ali je njegovo umijeće da „krpi“, ionako skrpljene, najčešće trofejne (njemačke) smučke bilo najdragocijenije. U to vrijeme

opšte oskudice u alatu i priboru naš dragi Anton rezao je pleh od konzervi i vješto okrivao polomljene smučke koje su zatim nosene na trkama, kao da se ništa nije dogodilo. Istini za volju, radio je to sve, alatom koji je uvijek nosio u rancu, taliko pedantno kao „stini vez“, pa je bilo gotovo i atraktivnije voziti smučke „model Cindra“ nego potpuno čitave.

duško– jahorinski kabare

Veterana Jajhorine, pravnika Duška Ristića, jednog od veterana smučarstva u nas (kao i brata Mire) sjećaju se sa sjetom svi njihovi drugari. Bio je i ostao vijeran Jajhorini do posljednjih časova, kada je podlegao neizlječivoj bolesti. Za Duškovo ime vezani su prije svega muzika i smijeh. Njegov vedar duh, spontane šale (od čega ga je znala katkada zaboliti glava), brzi prsti na harmonici, maskerade i nenadmašan šarm čuvaju u sjećanju i oni koji su katkada bili žrtve njegovog oštrog jezika.

Vrhunac nadahnuta pokazao je Duško one istorijske 1955. godine kada se održavalo studentsko prvenstvo svijeta na Jajhorini. Kao parodiju pravih utakmica Duško je organizovao „novinačku olimpijadu“ u kojoj su izvještaci vozili slalom u maskaradnom

ruhu, noseći pidžame, donje rublje ili kuhaške kape, a Duško – vrhovni sudija – nosio je oko vrata pozamašni budilnik.

Da bi smijurija, održana u ranim popodnevnim časovima pred brojnom publikom koja se sjatiла na sunce poslije ručka pred Sindikalnim domom, bila kompletna, Duško je parodirajući ceremoniju zvaničnog otvaranja održao i njemu svojstven „škakljiv“ govor. Na sreću, iza njega je bio tadašnji predsjednik Smučarskog saveza Bosne i Hercegovine, njegov drug i vršnjak Vlajko Ubavić, koji mu je na vrijeme šapnuo „stani Duško, ili odosmo i ti i ja za Sarajevo prije vremena...“ pa je sve ostalo na komičnim padovima strane i domaće štampe. Bio je Duško zaista – jednočlani kabare.

kvartet ljetopotana: lelo,mešak,cako,boro

U istoj generaciji mladića sa kojima je ovaj autor dijelio pored kozjeg mesa, geršla i (katkada) pasulja, prve pristigle „specijalke“ za alpsko smučanje (bila su tri para na šest momaka), po ljetopom izgledu isticala su se četvorica: Mešak Ferhatović, Boro Đurić, Predrag – Cako Orlović i Lav – Lelo Mantula. Zaista, kvartet ljetopotana bez mane. Dok smo mi, ostali, jutarnje umivanje na ledenuom

izvoru kraj barake, obavljali kao higijensku neminovnost, svaki od pomenutih drugara, inače odličnih smučara, vodio je posebnu brigu o ličnoj higijeni. Frizure su pomno njegovane, skromna garderoba pažljivo kombinovana, a kremе za sunčanje čuvane kao oko u glavi.

Da nije bio fudbalski majstor, od sve četvori-

ce po svoj prilici bi Lelo Mantula bio najbolji alpski smučar, ali nije ni važno, njihovo je prisustvo i rivalitet bio i prijatan i zabavan. Mnogo godina kasnije, Mešak, koji je postao modni maneken, otvorio mi je u Njujorku u njegovom stanu ogromni ormari i pokazao desetine najskupljih odijela i pet puta toliko košulja i kravata, uz komentar: „Šta bi sada rekli Lelo i Cako?“ — očigledno ponesen željom da se i tada sa njima uporedi.

U svakom slučaju, da smučari nisu besposli-

pajina „smola“ u školi i na cilju

Jedini od svih u prvoj poslijeratnoj generaciji smučara, autor ovih redova bio je u isto vrijeme takmičar i izvještac dugi niz godina. Teško je reći, šta je više iscrpljivalo: takmičiti uglavnom bez ikakvog treninga, prvo na snijeg iz školske klupe ili redakcije (u početku i jedno i drugo) ili se javljati redakciji putem vojnih (poljskih) telefona koji su prenosili mnogo bolje prateće šumove nego glas izvještaka.

Škola (I muška gimnazija) je bila problem za sebe. Sa „specijalnim odobrenjima“ odlazilo se na takmičenja, a zatim se nisu poštovali rokovni, nego smo se u zanosu selili od Jahorine na Šaru, Kopaonik ili u Sloveniju. Tek, negdje pred kraj marta pojavio sam se preplanuo u osmom razredu na opšte čuđenje svojih profesora. Dilemu je razriješio direktor Milenko Vidaković savjetom (i dejstvom) da bi bilo najbolje takvom svestranom daku, novinaru i smučaru da osmi razred i maturu položi „privatno“ — kako je i učinjeno!

Bilo je i drugih zgoda, na trkama. U mojoj vjerovatno „životnoj trci“, smuku niz Jahorinu 1950. godine, radio-veza se prekinula baš u času kada je starter, inženjer Cerar dao znak da krenem. Sudjelski žiri na cilju znao je da je takmičar broj 13 postigao vrlo dobro

čari pokazala su i njih četvorica: Boro je ljekar, Čako pravnik, Mešak obezbijeden maneken, a Lelo instruktor FIFE. „Staroj raji“ Mešak se jedanput godišnje iz daleka odužuje finansiranjem teferića na kome se peče „njegovo janje“, a ostali kako stignu. Tek, da ljeputa traži i velike žrtve najbolje je pokazao Mešak. Živi na najstrožjoj dijeti već dvije decenije, a kada dođe među stare prijatelje „gricne“ komadić pečenja, a čuveni šeret „Bimbo“ ne propušta da komentariše: „E moj Mešak, džaba Ti Njujork i Havaji kada gladan hodaš u svili i kadifi“.

vrijeme, ali ga štoperica nije mogla zabilježiti. Tada nije bilo nijedne uspјivača. Dakle o vraćanju na start — ni govora. Solomonovo rješenje: glasilo je da mi se — odoka — dodjeli peto mjesto, što je u inače vrlo jako konkurenčiji bilo možda nepravda, ali mnogo vjerovatnije — poklon.

Konačno, okončao sam „karijeru“ na jednom od najvratolomnijih smukova 1952. godine, kada je svega pola učesnika stiglo

na cilj, a mnoge su smučke polomljene. Istini za volju, vozeći nove novcate, tvrde i prevelike smučke „splitkajn“ usred šume sam izgubio i snagu i volju i drhtećih koljena spremio se da dignem „bijelu zastavu“. I bilo bi tako, da iza jednog drveta nije stao Braco Kosovac koji mi je oštro podviknuo da od „bježanja“ nema ni govora. I tako, stisnutih zuba, sjurio sam do cilja da bi prešavši sa leda na vlažan snijeg (kao i Sasa Novak) izgubio svaku kontrolu i pod

samom „ciljnom krpom“ zabio smučke do cipela u težak snijeg. Glava je nekako i promaljala na ciljnu stranu, ali „onaj zadnji“ dio nikako da se progura pa je od strane sudsija, na čelu sa Vlajkom Ubavićem nastalo veliko navijanje. Na jedvite muke i to je obavljeno, a štoperice su pokazale 14. vrijeđe.

Pavle Lukac

Već u ljetu 1941. godine, preciznije: u avgustu, Jahorina je ostala bez ijednog objekta iz predratnog doba. Vojnici takozvane NDH i Hitlerovci smjestili su se na Poljicama i u nedovršenom domu Skijaškog kluba, ali su ih spontani talasi ustanika istjerali, a prilikom borbe svi krovovi i zidovi su planuli. Tako je zimska ljepotica četiri sezone bila bez sportista, ali uz čest prolazak partizanskih kolona. I Tito je sa Vrhovnim štabom prešao snježnu Jahorinu u januaru 1942.

Jugoslovenska armija je prva, već u drugoj godini slobode, obnovila objekte na Poljicama. I vojnici su bili prvi smučari na svojim bijelo obojenim skijama. Seljaci su ih upozoravali da paze, jer se u ratu i zvijer bila namnožila. Ono malo predratnih smučara brzo su se vratili na svoje omiljene staze. Ali za to je trebalo i hrabrosti i snage, uz siromašnu opremu koju je okupator sistematski i surovo otimao od Sarajlija.

Udružujući se sa armijom, i uživajući njenu podršku, smučari iz grada brzo su napredovali. Kao vojni službenik – instruktor na planini ih je dočekivao Adolf Slokar, koji je kao sin upravnika predratnog doma Romanije odrastao na Jahorini. Jedan od prvih upravnika Vojnog odmarališta na Poljicama bio je

tadašnji kapetan i još prisutni veteran Jakica Kamenjašević. Komfor odmarališta ličio je na raj, sa kaljevim pećima i udobnim sobama i salonima.

Ko je imao sreću da ga vojnici povezu iz grada svojim teškim „džemsovima“ smrzavao se ispod cirade skoro dva sata, a mnogi su, omamljeni benzinskim isparenjem, padali na snijeg po izlasku iz kamiona. Svi ostali stizali su uskotračnim „čirom“ do Pala, a odatile je počinjalo pješačenje, 13 kilometara do Poljica, često po vijavici, sa skijama i rancem na ledima. Polazilo se u subotu poslije podne i stizalo kasno uveče. Za skijanje je ostajala nedjelja do podne, a onda zajednički povratak na Pale. I uz sve teškoće i oskudicu kao da je Jahorina tada bila ljepša i privlačnija, ljudi vedrij i prisniji! Tačno, ali jednom u društvu prvih poslijeratnih smučara čuo sam i ovaku rečenicu: „Bili smo najbolji dok smo bili najsironašniji!“

Popularnost Jahorine doprinijela su sve češća, i sve značajnija takmičenja, od trčanja do skokova na Poljicama. Nije još bilo organizovanog turizma, ni prevoza, ni telefona. Hotel „Šator“ je ostao poluzatvoren, ali je zato drvena „Košuta“ SSK nudila toplinu koju samo mladost na planini može da dostigne.

Izgradnja „Cvijanove“ uspinjače i prvog skilifta, uz podizanje hotela „Jahorina“, obezbijedili su da Rajska dolina postane sve prometnija. Kao nevideno čudo počeli su ovamo da se probijaju prvi autobusi sa izletnicima. Mislim da se Zimska olimpijada studenata (zvanično: Svjetsko prvenstvo) 1955. godine može uzeti kao siguran početak turističkog rasta Jahorine. Ništa više nije moglo da zaustavi bum ove ljepote i izazova.

Dugo sam živio u Beogradu vraćajući se Jahorini početkom marta svake godine. Dogodio se zanimljiv fenomen: čekajući da se oni mlađi razdi u vrijeme istutnji, grupe odraslih ljudi iz Beograda, Zagreba i ostalih gradova, nazvani „martovcima“, stizali su u gotovo pobožnoj radosti u očekivanju najljepših i nezaboravnih deset ili petnaest dana. Nije smetalo što je u staroj „Jahorini“ često ne-stajalo struje i vode, sve su snijeg i sunce nadoknađivali. Kao jedna porodica, ozbiljni i odrasli građani, pogotovo u večernjim satima i uz svjeće, ponovo su postajali djeca.

Dom „Mladost“ iznad Rajske doline odmah je postao prijatan i topao kutak i vjerovatno je, uz dobru ishranu, ponudio i prvi diskoklub u nas početkom šezdesetih godina u svom kamenom podrumu i uz pomoć tek nabavljenog džu-boksa. Biće je to vrijeme žestokog svinga, a najčešći gosti piloti i stjuardese JAT-a kojima je zimski odmor bio obavezan i plaćen uz putni nalog. S njima su na Jahorinu stigli i viski i prve strane cigarete, ali i izuzetna atmosfera. Nije bio rijedak

slučaj da su stjuardese u „Košuti“ i „Mladosti“ preuzimale posluživanje gostiju. Bilo je, naravno, i ljubavi i kasnijih brakova.

Možda je turistička Jahorina zaostajala iza njenog sportskog i takmičarskog profila. Nit je negdje izgubljena, valjda i zato što je ova prekrasna planina primamljiva samo dok je pod snijegom, od decembra do aprila. U ostalom dijelu godine Jahorina nije tako lijepa i ne nudi komfor koji bi ljudi dovodio ovamo i na ljetni odmor. Hoće li XIV zimske olimpijske igre donijeti preokret i na ovom planu?

Džavid Husić

pismo iz norveške

Prilikom pripremanja materijala za ovu knjigu, Boro Komlenović je došao na ideju da pokušamo, preko Norveške ambasade u Jugoslaviji, da nešto više saznamo o norveškom smučaru i smučarskom treneru Bjernu Jaru, čovjeku za čiji je boravak u Sarajevu vezan početak smučarskih skokova u Bosni i Hercegovini. I, ma koliko se činilo malo vjerovatnim da ćemo uspjeti da stupimo u kontakt sa čovjekom za čiji je boravak prije 48 godina vezano dosta prijatnih uspomena pionira smučarskog sporta u Bosni i Hercegovini, iz Norveške je stigao odgovor. Javio se sam Bjern Jar, koji piše:

„Roden sam 25. maja 1914. godine. Završio sam trgovacku školu 1932. godine. Po zanimanju sam, inače, prevoznik. Bio sam skijaški trener u Jugoslaviji od decembra 1933. do marta 1934. godine.

Na osnovu angažmana Škijaškog saveza Norveške, otputovao sam decembra 1933. godine u Jugoslaviju, i bio sam smješten u Ljubljani, gdje sam se upoznao sa rukovodstvom i jednim dijelom budućih učesnika u treningu. Potom sam oko dvije sedmice proveo u Bledu, gdje su organizovana dva skakačka takmičenja.

Iz Bleda sam prešao u Mojstranu, gdje sam ostao oko deset dana i doživio izuzetno prijatne trenutke učeći djecu da se skijaju. Oprema koju su učenici imali bila je veoma loša, ali je zato interesovanje da nešto nauče bilo izuzetno veliko. Njihova nastavnica je veoma mnogo doprinijela tome, prevodeći uputstva s njemačkog na slovenački jezik.

U Mojstrani mi je obućar Mandels sašio par novih gojzerica specijalno uradenih za skijaške skokove.

Iz Mojstrane sam otisao za Planicu, gdje sam trenirao veliki broj mladića na jednoj skakaonici od 35 metara. Posebno se sjećam jednog mladog sportiste, Toneta Dčmana iz Ljubljane, koji je izuzetno brzo napredovao — par puta je skočio duže i od svog učitelja.

Velika skakaonica na Planici još uvijek nije bila pripremljena, preparirana, ali sam ipak pokušao da skačem uz gotovo najveću brzinu. Tada je zalet bio dug 136 metara, s padom od oko 36 stepeni najvećim dijelom spusta, a uz dobar kvalitet snijega izlazna brzina je bila oko 100 kilometara na sat. Međutim, nisam prešao više od 26 metara.

Skakaonicu je trebalo preuređiti i dobio sam oko 200 vojnika da mi pomognu da produžim odskočište oko 11 metara, koje je potom bilo veliko i tičilo je na veliku odskočnu dasku. Skok je bio opasan, na visini od oko 10 metara, doskok na oko 75 metara, ali uz oštar pad. Tada je odlučeno da se prvo bitna skakaonica prepravi i izgradi nova, niže na užvišici, kako bi se mogli postizati duži skokovi.

U međuvremenu sam otpotovao u Sarajevo, gdje su me isto tako izuzetno dobro primili i smjestili u jedno izletište u blizini novog terena, koji još nije bio upotrebljavan. Teren je bio fin, možda malo sporiji, ali izvanredan za trening.

I u Sarajevu su mi dali vojnike da pripreme

Trening prvih sarajevskih skakača na smućkama 1934 (Jor Bjorn bez startnog broja)

staze i to nam je omogućilo kvalitetne terene tokom svih 14 dana, koliko sam ostao u Sarajevu.

Zamolili su me da i vojnicima održim nekoliko časova skijanja, što sam činio nekoliko dana.

Nažalost, ne sjećam se imena svojih domaćina, ali znam da je on bio Srbin, a ona iz Beča i da su zajedno s predstavnicima Jugoslovenskog zimskog sportskog saveza davali časove skijanja učenicima koji su bili veoma zainteresovani za učenje, uprkos nažuljanim nogu, loše i teške opreme i jakih uzbrdica.

Imao sam vremena i da sa svojim novim prijateljima odem nekoliko puta na skijanje na Jahorinu kraj Sarajeva i na Bohinj kraj Ljubljane. Oba mesta podsjećala su me na norveške planine kada je na njima najbolje vrijeme za skijanje.

Boravak u Sarajevu bio je izuzetan doživljaj. Taj stari grad je 1934. godine još uvijek bio

orientalni grad, a u njemu sam sreo mnoge ljudi iz umjetnosti, zanatstva, trgovine, vojske i prosvjete.

Iz Sarajeva sam se vratio na Planicu, gdje se inženjer Bloudek, koji je projektovao skakanicu, lјutio na mene zbog izmjena koje sam učinio. Tada je organizованo i prvo takmičenje s mnogo učesnika, između ostalog i iz inostranstva. Sve je, na sreću, dobro prošlo, mada je bilo nekoliko padova. Najduži skok je bio, koliko se sjećam 62 metra.

Vratio sam se kući nakon tri mjeseca i čini mi se da je to bilo putovanje mog života, mada sam kasnije, kao prevoznik, putovao i mnogo i daleko.

U Sarajevu sam dobio jednu divnu vazu od bakra, pozlaćenu i sa srebrnim crtežima, jedan divan rad koji me svakog dana raduje i doziva mi uspomene.

Sa srdačnim pozdravom,

Bjern Jar

DOSADAŠNJI PREDSJEDNICI KLUBA

Branko Kaluđerčić	
Svetozar Kaluđerčić	
Dušan Krsmanović	
Aleksander Trumić	(prije rata)
Joco Marjanović	(1947–51)
Rade Barbarić	(1951–53)
Savo Golubović	(1954–63)
Radoslav Džodžo	(1963–76)
Osman Hadžić	(1976–78)
Nikola Prodanović	(1978–81)
Mitar Aleksić	(1981–)

izvor

Bilten SK Sarajevo br. 5, maj 1980.

Bilten SSBiH, juli 1957.

Dokumentacija Božidara Ilića

Dokumentacija SK Sarajevo, zbirka zapisnika sa godišnjih skupština Kluba

Dokumentacija SSBiH, završni bilteni za 1978., 1979. i 1980. godinu i kompleti biltena Jahorinskog kupa, „Igmanskog marša“ i „Čičinog memorijala“

„Enciklopedija fizičke kulture“, knjiga 2, st. 238, „Jugoslovenski leksikografski zavod“, Zagreb 1977.

„Jugoslovenska pošta“, kompleti lista „Oslobodenje“, kompleti lista od 1947. do 1980. godine

„Politika“, brojevi od marta 1939. i oktobra 1940. godine

„Prilozi za istoriju fizičke kulture u Bosni i Hercegovini“, br. 15, prof. Drago Košarac: „Razvoj smučanja u Bosni i Hercegovini između dva rata 1918-1941. godine“, Zavod za fizičku kulturu Sarajevo, 1981. godine

„Svijet“, broj od 15. februara 1980. godine

Sjećanja i privatne zbirke: Radoslava Džođe, Slavka Nastića, Josipa Dabe, Jovana Jankelića, Franje Kanta, Bore Komljenovića, Antona Tilineka, Svetozara Hrisafovića, Svetozara Kaluđerčića, Aleksandera Trumića, Rajka Tepavčevića, Vilka Baća, Rajka Lukića, Vojina Milinkovića, Milorada Lučića, Miroslava Lučića, Nikole Zagorca, Arifa Trbonje, Zdenke Torlić, Duška Jagodića, Vlade Hrusafovića, Dese Hrisafovića, Adolfa Slokara, Murata Jažića, Ahmeda Jažića, Jelene Trumić, Branka Ivanića, Ajdina Pašovića, Aleksandera Novaka, Žarka Nastića, Slavke Krište, Mileta Ružića, Miroslava Sutičića, Save Golubovića, Dragutina Kosovca, Džavidra Husića, Pavla Lukaća, Berislava Martinovića, Ragiba Hasečića, Mate Bajloňa, Jakice Kamenjaševića, Radeta Barbarića, Dževada Fazlića, Joce Marjanovića, Slavka Podkubovšeka, Dejana Gašića, Safeta Jažića, Uglješa Cvjetića, Katice Šporer i Nenada Đajića.

Fotografije: klupska foto-dokumentacija, privatne zbirke i foto-dokumentacija „Oslobodenja“

Boro Radosavljević rođen je 2. decembra 1951. godine u Podvincima kod Visokog. Decembra 1975. diplomirao je novinarstvo na Fakultetu političkih nauka u Beogradu, a od juna 1976. godine zaposlen je kao sportski novinar u Redakciji „Oslobodenja“.

Izvještavao je s više velikih rukometnih, stonotenskih, smučarskih i drugih takmičenja u zemlji i inostranstvu. Poslednje četiri godine na stranicama „Oslobodenja“ kontinuirano prati pripreme za 14. zimske olimpijske igre.

Izdavač: Smučarski klub Sarajevo

Za izdavača: Borislav Komljenović

Recenzenti: Svetozar Kaluderčić, Aleksander Trumić, Božidar Ilić, Ahmed Jažić, Savo Golubović, Radoslav Džodžo, Borislav Komljenović, Aleksander Novak, Josip Dabo, Aleksandar Bošković i Ajdin Pašović

Naslovna strana: Ismar Mujezinović

Likovna obrada tehnički urednik: Aleksandar Hanak

Štampa: Štamparija „Energoinvesta“ OOUR „Birotehnika“, Šaloma Albaharija 6

Tiraž: 5.000 primjeraka